

Čtyřicet let od okupace vojsk Varšavské smlouvy Československé republiky

Milé čtenářky a vážení čtenáři časopisu Kontakt,

dostáváte do svých rukou náš odborný časopis v roce, kdy si připomeneme dne 21. srpna čtyřicet let od okupace vojsk Varšavské smlouvy tehdejší Československé republiky. Jedná se o význačné výročí, protože přes 20 let jsme žili jako český národ v nedůstojné situaci. Ke konci roku 1989 a v r. 1990 se uskutečnil odchod sovětských vojsk z našeho území, a tak došlo ke zcela jiné kvalitě života občanů našeho státu. 21. 8. 1968 během okupace zasedala vláda a vydala prohlášení, kde se kromě jiného říká: „Zvláště se vláda obrací k mládeži, naději našich národů, aby zejména ona důstojným a sebevědomým klidem čelila vzniklé situaci a nedala v žádném případě sebemenší záminky k zbytečným obětem.“ Dále pak vláda sděluje: „Drazí spoluobčané, prožíváme těžké chvíle. Šťastný život této země může zaručit jen lid, který v ní žije a pracuje.“ V této době bylo slyšet, že sovětská vojska budou na našem území jen dočasně. Kdyby nepřišla politická změna v samotné SSSR za prezidenta M. Gorbačova a v r. 1989 u nás a v celé východní Evropě, okupační vojska by zde snad byla dodnes. Nadšení ruských vojáků z odsunu v letech 1989 a v r. 1990 do Sovětského svazu jsme mohli postrádat. Toto téma úvodníku jsem si zvolil proto, že okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy negativně ovlivnila životy mnoha občanů, mezi kterými byli lékaři a zdravotní sestry. Někteří z nich zůstali v zahraničí, jiní emigrovali a výborně se uplatnili v západním světě a někteří, co zůstali doma, ztratili možnost kariérního i odborného růstu v podmínkách husákovského normalizačního procesu. V tomto roce se vracíme v myšlenkách k osobě Jana Palacha, studenta Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, který se dne 16. 1. 1969 pokusil o sebeupálení na Václavském náměstí v protestu proti okupaci a na následky zranění po třech dnech zemřel. Student Jan Zajíc se chápal jako pochodeň č. 2 a upálil se 25. 2. 1969. Svou smrt chápal jako protest proti okupaci a proti upřílišněné adaptaci českého národa vůči normalizátorům. Byl to i Evžen Ploček, který se upálil 4. 4. 1969 a po pěti dnech na následky zranění zemřel. Mnoho občanů pochopilo, že je nutno se probít z nálady letargie a vydržet ideologický nápor, jenž byl značný. Pohřby jmenovaných mladých lidí byly velmi početné a měly demonstrativní charakter. Nezájem o osobnosti roku 1968 by měla mladá generace překonat a uvědomit si, že v těchto letech se psaly dějiny, které mají přesah i do současných dnů.

Vážení čtenáři, vzpomínky na rok 1968 stimulují naše odhodlání být demokraty, vážit si demokratických systémů, ctít svobodu národů a států, soucítit s těmi, kteří nežijí ve svobodě a jsou pronásledováni z politických důvodů. Zdravotnická profese je také dnes odpovědná za politickou kulturu.

Josef Dolista
odpovědný redaktor